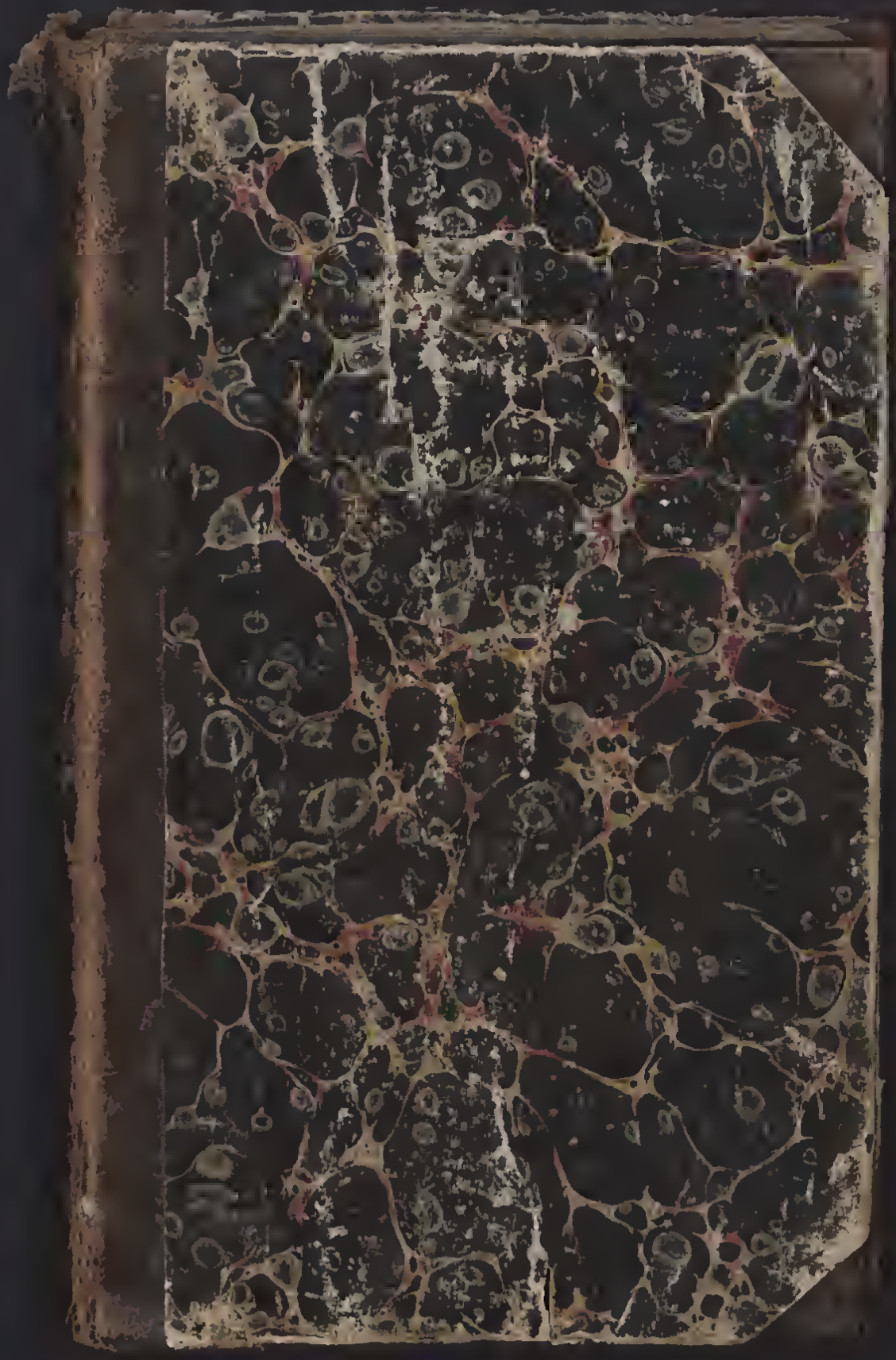

245
Gel

Utleggingar Tilraun

af

Gellerts Qvædi,

er kallast

Sá Kristni,

ásamt

Viðbætir

eptir sama,

gjørd af

Þorvaldi Bøðvarssyni,

Skólahaldara við Hausastaða Barnaskóla.

LANDSBÓKASAFN

Selst almennt innbundin 8 skild.

Leirárgørdum við Leirá, 1800.

Prentud á kostnad Islands konúnglegu Upp-frædingar-Stiptunar,

af Faktóri og Bókprýckjara G. J. Schagfjørd.

Háæruverdugri

Stiptprófasts-innu

Þurídi Ásmundsdóttur,

sinni dygdaríkri

Velgjørda Módur

med þessum ljódmælum

tileinkud.

1.

Þøck Gudi! burtleid vetrar-vos!
Yverfur snart fanna frosinn bingur;
Fuglinn nýkominn lystugt syngur;
Loptstrauma protid prályndt los;
Rás nordur hjólgadds lotalaung
Med ljóma sólar nýjum kjætist;
Lángnættis dymmu dvølin praung
Dagbjartri med nóttleysi uppbætist.

2.

Af frosti vetrar foldin plægd,
Andfars ilgjøfum uppvermandi
Opnar frjó skautid hyrtbrosandi;
Haf-rofs ofstæda hás er lægd;

Ylm senda þeckann holt og hraun
Hann færir vitum morgun-blærinn;
Aldin af vetrar vakin raun
Vidlifna; kjætist allur bærinn!

3.

Øll er náttúran eintómt líf;
Hún, sem í vetur føl og frosin
Fred-hlectja naudbeygd sat í vosi
Dádlaus, kulbarin, daud og stíf;
Sjá! hvad alvoldug verkad fær
Ein bending forsjár Alskaparans!
Orda, líf, unun, gledi, grær
Gjørvallt um riki Vidhaldarans.

4.

O! hvad vor-undrum gædsku Guds
Og vidnærandi Alvalds handar
Opin sál hins rétt-kristna standa
Etti full ástar og føgnuds!
Full trúar athvarfs áforms þess
Ast hans med hlydni packlát stunda;
I krapti' hans nádar áfram hress
A veg hans hollra boda skunda.

5.

5.

O! hvad nú brenna' í Ydar sál',
Dygd-edla Módir! pánkar pessir!
Packsøm tilfinning Guds pá hressir
Velgjørda; hreinlyndt hjarta' og mál
J unadfullann saung-hóp sér
Slær náttúrunnar lofsyngjandi;
Til Alfødurs sér upplypter
Yndæli' hans nádar hrærdur andi.

6.

O! hvad heitt gjørir pánka pann
Sá hjartafrómi Gellert glæda;
Guddómleg dygd hans yndis-qvæda;
Uppbirta' og helga allteins kann.
Pegar hins kristna sál par sjer
Svip ljód hans helg svo fagurt laga:
O! hvad hún brennur, ad sig ber
Jmind pá til sín heim ad draga!

7.

Dygd-edla Módir! pyggid pá
Porlitla tilraun qvæda minna!
Sjá! hér megid Pér svip pann finna

Sjálfri

Sjálfri Ydur, sem skartar á!
Þyggid, sem merki' um þacklátt géd
Mót þeirri' óforþént mér og minum
Ást og dygd èr af Ydur tjed,
Er himin gjaldi launum sínum!

8.

Fylgir ósk hjarta-hreinust sú:
Ad allar dygdir, ønd sem prýda,
Og allar heillir hér og sídar,
Vísar þeim kristna vari nú
Tignandi Ydar hjarta hús!
Uns himins eilíf dyrd og sæla
Breidir vid Ydur fadminn fús
Fluttri í sumar-vist yndæla.

Audmjúkast

af

Þ. Bodvarssyni.

Sá
K r i s t n i.

I.

Jungángurinn.

Lagid er: Sá hyrdir, sem lifir á hædum og ni.

Herm þú mér, kjæri! sem Krists vini smáir,
Úr kristinna eitthvad þad lærdómi þá,
Hvorki sem skynsemi hefgi, né tjái
Hátign gudlegri þá dyrd, sem hún á;
Hvar med þá vinnur til haturs af þér,
Hvar med til spotts þessi frædi? seig mér!

2. Betri Gud syn oss, og sælu-kjer hærri
Enn synir oss Rituíngin; kom! lát oss sjá
Yndælli skyldur, uppørfanir stærri,
Ad menn vid Gud sinn þær hylliſt med gá;

Sýn oss dygd, hjartad sem helgad meir fær,
Heims eda farsælu eblt meir enn þær?
3. Hugganir sýn oss, þær hjartad meir fridi,
Þá halda fer dómarinn í oss sinn rétt?
Svort þegar efamál sál' med ófridi
Særa, hvar veitst' oss ljós bjartara sett?
Hvad fær þig í medlæti gætnari gjort?
Og gefid meir hugfró, þá mótlættur ert?
4. Hvor frædi má gjøra oss hyggnari, frórri,
Helgari, vísari, dygdugri menn!
Hvorr vakir meir yfir velfarnan vorri?
Veitstú þá nockra? svo gjøristt eg senn
Þinn maki, Ritníngar med þér ad smá,
Met fremur vitsku, sem þér fæ eg hjá.
5. Ritníngar fer eg þá manna-ord meina,
Met hitt frá Gudi, sem þú kénna fer;
En ef þú þorir ei þetta ad reyna:
Þá gjørstú kristinn! lif og trú sem vér;
Ef þér um sannleikann annars svo annt
Er, sem þú lætur, svo hans leitar grant.
6. Annars mig uggir ad ódygd og hrecki,
Önd þín svo tigni, þá elski svo dátt,
Ad hjarta þitt vidsporniſt þann Gud ad þeckja,
Sem þér verdur kénndur, hvors rødd lætur hátt

Af vørum hans þjóna, sem veginn hans á
Vildu þig leida, en það ecki fá.

* * *

7. Upp þá, minn andi! kom! aukum hans hródur,
Sem oflátinn trúlausi lastmæla vann;
Að sannkristins lundhættur sjáist megi gódur
Og sitt géta hrós verdugt útlista hann!
Er hann ei vís, sá ed eptir sig ber
Að því að leita, hvað sannleikur er.

8. Af sannleikanum hvørvetna sannfródur þenkja
Af sannleiknum betradur lifa sem kann;
Hátt metur skynsemi hvørgi vill kreinkja;
En hvað hana brestur, það uppbæta vann
Guddómleg bjartari byrti, sem skín
I brjósti hans eydandi vafanna pín.

9. Hann kann vel sannleik frá hérvillu greina,
Við hleypi-dóm allann og sjálfsþótta frí,
Þraung fær best takmørk að þeckja og reyna,
Sem þreyir hid skamsýna mannvitid í;
Hvørju Gud dynnma tóm optsinnis er,
Optsinnis madurinn ráðgáta þver.

10. Hann þyggur speki þá, hvar með Gud frædir

Hjartsegium, med hennar atqvædum fær
Hrundid þeim esa, sem hjarta hans mædir
Hreppandi ljós það, er dymmuna slær.
Med hennar trausti fær hégiljum hneckt,
Og haldid trúlyndur vid sannindi þeckt.
11. Hreckianna lygar, sem vopnadar velta
Villudóms ofriki; hugprúdur sá
Allar med trúnni kann undir sig þreyta,
Alls Gud og sjálfann sig kénnsli ber á;
Guds ord honum verdur ad viti, Plató
Víst ei né Sókrat eins Gud þecktu þó.

II.

Trúarjátning þess Kristna.

Lagid er: Þjer, Drottinn! þacka eg.

Eg er til, o Gud minn!
Alleina fyrir þig;
Himnar med herinn sinn,
Og hvad sem ber fyrir mig,
Er fyrir ord þitt vordid:
Vottar hvørr kristinn svo fyrir sig.
2. Því þegar þú talar,
Þá jafnsnart skédur það;
Undir eins og skipar,
Þá stendur þar sérhvad;

Þá-

Nálægur med almætti
Mér ert og gædsku' í hverjum 'stad.
3. Þróttarins þú Gud ert,
Þig prísa fold og lá;
Himnarnir boda bert
Býsn þinnar dýrdar há;
Þacklátur þig tilbid eg:
Heill mín kemur þér, Herra! frá.
4. Harma-qveim heyrir vort,
Hjálpar ofs ástargjarn;
Hjálpar eg hvergi skort
Hef, Gud! nær þitt er barn;
An þín himin og haudur
Met eg alls einkis meir enn skarn.
5. Í himni þrumar þú:
Þá fyllir skelfing land;
Ognin þá ofkrar sú
Of býdur mér ei grand,
Því eg veit þig, minn Fadir!
Þína mig leida tryggt vid hand.
6. Þá himininn, Herra! sje,
Hvern ad útbreiddir þú,
Og hátign í hædinne
Hers sóla' er tilbjóstú,
Og túngl, sem þú takmørk settir.
Bljúgann mig undrar sjónin sú.

7. Hvad er þó, Herra Gud!
Hvad er þó manneskjan?
Ad hátign svo hátt gefgud
Til hennar þenkja kann?
Otal med gædsku-gnóttum
Gædska þín dag hvørn fæmir mann.
8. Í haga, sem grænn ofs grær,
Gánga, sem saudi, ofs létst;
Svølun og sadníng lær,
Sem ofs fær nært og hresst;
Hjørtun vor fleyti-fyllir
Fagnadi þeim er gégndi best.
9. Þú fást mig, ádur enn
Alheims grunn lagdir þú;
Mín fyrr enn módiren
Mig fæddi, hønd þín trú
Høpp mín afskamtad hafdi,
Og harma, sem í skal reynast nú.
10. Af módur-qvid mig útdró,
Minn Fadir! armur þinn;
Talid var þegar þó,
Á þína bók skrifad inn
Æfidaga' allra manna.
Undrandi' eg þína forsjá finn.
11. Frómra' ertú forsvar best
Fridun þeim mæddu og ró;
Einn Gud, sem afbrot flest

Uppgéfur fús. Hvar þó
Finnst sá, Gud! sem þinn líki
Sé? þig tignar mín ændin fró!
12. Hvørn skal eg annann á,
Enn þig, Gudanna Gud!
Traust setja? hvørjum tjá
Tign skyldi' og lotníng glød
Ønd mín utan þér einum?
Minn Frelsari! mín vernd í neyd!
13. Hvad bod þitt yndælt er!
O son minn! géf mér þitt
Hjarta! ást haf á mér!
Hvørvetna skal þér fridt;
Þinn skjøldur skal eg vera:
Umbunin stór og hnossid hitt.
14. Hjálpráð og heill er mín
Herra Gud! bodord þitt.
Sannleiks ord eru þín
Uppreisn og lífid mitt;
Hve mætti' eg móti brjótast
Gudi, med ástar-gédid sitt?
15. Lucka, sem lostugt hér
Í løstum blómgast fann,
Síst glepja sjónir mér
Samt med því glisi vann:
Hve má eg hreckjum unna?
Þar augsýn Guds flýja ecki kann.

16. Í leynum eins þó sé
Ei skal mig bleckja þó
Agn girndar eitrande,
Er snøru mér tílbjó;
Því øll verk þitt réttlæti,
Minn Gud! loks fyrir dóminn dró.
17. Sú girnd er sikradi
Svikult mitt hold og blód
Forgéfins freistadi
Mig fleka á lasta-slód:
Eg veit minn er líkami
Guds hús; byggd hans hér heiløg stód.
18. Mun verdt eg manna hróss
Metnugur képpi' ad fá?
Nej; Drottinn! heiburs-hnoss,
Hvørju eg gyrnist ná,
Er þad: ad þú mig virdir;
Heimur allur mig hati þá.
19. Er þad fyrir audar-glis,
Er sál mín skyldi føl?
Mundi' eg þín fara' á mis,
Minn Gud! þó auds sé vøl?
Nej: ágirnd er skurdgoda-
Dyrkun, sem fylgir qvídi og qvøl.
20. Mætti' eg þó mannorded
Myrda, og náúngann
Alasi illu' med

Ofræg-

Ofrægja saklausann
Nej! hvorr sinn bródur hatar,
Erfa Guds riki ecki kann.
21. Pó hørdu heiti mér
Heiptrækni Kóngurinn
Hvørt nejta þyrdi' eg þér?
Það sé fjær Drottinn minn!
Þú ert Drottnanna Drottinn!
Seig eitt ord: strax hann fallinn finn.
22. Þá hádgjarna heyra' eg má
Hæda þig gárúnga;
Skyldi eg þora þá
Þér med þeim afneita?
Nej! þig eg Drottinn dýrka!
Odar muntú þá uppræta.
23. Þinn kross er heimska þó
Þeim einum, sem tapast;
Oss, er trú eblir fró
Er hann dásamlegast
Hjálprád, sem hátign ædsta
Himinsins lætur oss byrtast.
24. Er það ei ofdyrfd blind,
Ef dyrfdist madurinn
Flecklausann sig af synd
Segja fyrir þér, Gud minn!
Og hvorr gat vid Gud oss sætta,
Utan Guds Sonur eingétinn.

25. Hvørr má, hvort meira var
Meta; fyrst heim þennann
Ad fá med ordi þar
Almættis framleiddann;
Eda' heim, sem hafdi fallid
Aptur af falli uppreistann?
26. Hvørr gétur gripid megn
Grunnlausrar elsku þad
Og hjarta-gædsku gegn
Glotudum? Son Guds ad
Hærstur forlét háséti
Guddómsins, ad vorn gengi í stad!
27. Sig minka sjálfann réd
Son hins eilífa', og hér
Heilagri hógværd med
Í heim umgéck; hann er
Sannleikans sendibodi;
Af heim þó blindum sig hæddann sjer.
28. Táknin guddómleg tjá
Tign hans, þó lét fyrir mig
Nakinn kross negla á,
Nád hans ógrundanlig
Med himneskum þolgéds huga,
Hlód mannsins allri sekt á sig.
29. Ad oss fengi' endurlausn
Eilífa' og hjálpar-rád
Fundid; furdanleg rausn,

Full

Full guddóms ástar dád
Guds son út líf sitt leggur
Svo hans óvinum sendist nád.
30. Mun ecki mannvit hér
Med undrun skjálfa þá?
Jú! skjálfa skyldt því er
Skammsýni' eg finn mér hjá.
Guddóms þá út vil grunda
Um vora heill rádin vís og há.
31. Fyrst andi minn of dauf-skygn
Yfir þau hvørgi sjer:
Eilífrar elsku tign
Ogrípanlega mér
I dupti tilbad eg bljúgur:
Minn líki' ei Gud né madur er.
32. Mér sídan meira ljós
Mun dagur eilífdar
Víst gefa; vegsemd hrós
Vid byrti skodunar
Þitt minn Gud! minn Lausnari!
Minn bródir hefja mun eg þar.
33. Þá fæ eg sigursæll
Ad sjá í holdinu þig;
Endalaus er mín heill!
O! trú! sem gledur mig!
Gud minn, sé háttgøfgadur!
Gøfgan sú haldist eilíflig!

III.

Dagfar og þenkingar-hátturr hins Kristna.

Lagid er: sem vid Eckju-rô.

Svo trúir, svo talar
Sérhvorr réttkristenn.
Heipt til hans ad ala
Held eg munir senn
Aldrei láta lídast þér,
Ef hjarta' hans gleggvar' gætir þeckt;
Gjor svo: lær það hér!

2. Heldur þú hans lærdómar
Heilanum í ad eins
Sitji', og sofi tómur
Sálinni' ei til neins?
Birtu gefi', en engann il;
Hjartad fylli hroka meir
Enn hafdi það fyrri til?

3. Nei! hans helgast hjarta
Hlýtur edli rétt;
Umbod gudlegrar artar
Er hans lærdóm sett:
Girndir sigra' í sálinni,
Mót skynsemi, þinni heill og hans
Hernad reisandi.

4. Sigur hans fæst ei fagur
Fyrir krapta þá
Sem ymist eginn hagur,
Ymist dramb til fá;
Ecki sem fyrir augum manns,
Hvørr allteins dæmir og hann sjer,
Er rádvendnin hans.

5. Sem fyrir sjálfum Gudi
Sína skyldu best
Fyllir med fognudi,
Og fann sér yndi mest
Í því, sem hardt og erdugt er
Af hans skyldu', og eigi þeckt
Adgaungu leitst þér.

6. Hann veit Gud er sinn vinur;
Víst er skylda' hans hørd;
Þykja þúngbær hinum
Þrek af honum gjørd.
En hin fælan eilíflig:
Hvørsu mikinn hún kann sjá
Honum styrk og dug?

7. Farsælu slíka finnur
Fullvel kristinn hvørr;
Allt því nærvinnur
Ad eblir Gud hans fjør,
med ódaudleikans vissri von,

Og Guds hjálpráds traustri trú,
Sem tekur ad sér hans son.

8. Hvorr má hjarta-gódur
Heita, ef ecki sá,
Sem elskar þig eins og bródur,
Og allt gott vill þér tjá?
Fús sem gledst med glodum þér,
Med þér hriggvum hriggist fús
Og harminn ásamt ber.

9. Aud og eignir þínar
Med yndi hinn kristni sjer;
Eitrud ofund þ'na
Ecki samt hann fer;
Sjálfs því lucka hvetur hann
Audnu þína á allann veg
Ad ebla sem hann kann.

10. Og ef í eymd þú ratar,
O hvad gjørir hann þá
Hjálpargjarn ad hvata
Hvar sem mest vid lá,
Bjørg og likn útbítandi
Af því mild sem Herrans hond
Honum lánadi.

11. Heims þó hól og mæti
Hvørgi kaupir sér
Med því gott þér gæti
Gjørt sá kristinn er,

Nei!

Nei! skrum heimsins metur minnst,
En í því ad hressa' og hriggja menn
Hans guds-dyrkan finnst.

12. Svo enginn gloggt þess gái,
Gladur hann þó med dád
Ymist útlát tjáir
Eda' holl gefur rád;
Fús í ollu ad þéna þér,
Vidur þackir þínar fyrst
Þegi velgjørd tjer.

13. Nej! vid Gud hann gjørdi
Hvad' gjørdi brædrum hann,
Svølum, sem þér tærdi
Er sá þig ormæddann;
Hugsvalandi auga eitt
Er hjarta hans gladdi mæddann med.
Medlidunar-heitt.

14. Rád, sem rauna-hrjádum
Rédi þér styrk ad fá
Og nýjum nærdi dádum;
Nær sem svo stód á
Hressir, svalar, hyrgar géd;
Því eckért veit hann er svo smátt,
Ad ei fái Gud það sjed.

15. Ef hreckvíst hjarta skundar
Heipt ad qveikja og stríd:
Med hógvørd strax ástundar

Ad

Ad stilla þá misklíd;
Med brædrum sáttir semja og frid,
Hvorr sem saklaus hrjádur var,
Hann á víst hans lid.
16. Sárt hans hjarta svída
Sorg og raunir þær
Saklaus sem má lída;
Sitt skjól honum ljær;
En ef sitt traust ei einhlýtt fann
Honum til forsvars; hjartad þó
Hjálpar, sem þad kann.
17. Snaudum fús lid færa
Ad finna sér í hag
Þá vegu er vid sig næra
Í værd hvorn megi dag.
Svo brauds síns abli ydni med;
Ad fødurlaus annast fái børn
Faung sín spara réd.
18. Munadar bindast, svo megi
Mildur líkn þeim tjá;
Dramb og dýrdir eigi
Druckid í sig fá
Lán Guds honum lént; en þat
Eckna er bjørg og svølun sjúks
Sem hann sparad gat.
19. Hvørju meir hans hjarta
Hugarleikid er,

Samt

Samt ad sidu hjarta
Sífelldt temjir þér
Hans dæmi kénna dygdir best
Hvørrar sálar hagur brýnn
Honum er gæfa mest.
20. Vanti þig sidi væna
Vanti þig dygd og dád,
Hann frædir þig fús; med bænum
Flýr til Guds um nád
Ad hans hnegi heilog mál
Hjarta þitt til hlýdnis sér
En hjálpar þinni sál.
21. Hann sjer lastvørum vera
Vidur trúleysu gis
Það er gárúngar géra
Gjørsamlegt búid slis
Hann sjer honum búid trúar tjón
Honum í Guds stad gengur strax
Og gjørir hans skíra sjón.
22. Hann sjer únglinginn ana
Ut af dygda-veg
Og ad ugglaust flanar
Æfkan hvikulleg;
Hann skundar ad reisa og rétta hann vid;
Eins og það væri hans einka son,
Svo edlist heill og frid.

23. Af audmykt opt þig dylur
Þess á þér verda sá;
En innra glæddur ilur
Ei sér leyna má;
Med hollri beiding hann opt þig
Um skyldu þína vakti og veik
Af villtum glæpa stig.
24. Ertú í akti og metum,
En ei þitt vandar ráð;
Annad hann ecki gétur,
Enn þitt hjarta smád.
Þó sitjir lágt, ef lastvar finnst.
Med hreinni ást hans hjarta strax
Hjarta þitt vidbindst.
25. Med ljótu lyga-qvisi
Lastvor túngan hans
Nær vard næm ad sliti
Nádum einhvers manns?
Hann hrósar því, sem vannstú vel;
En yfir þína ávirding
Astar breidir þel.
26. Lygarinn þegar leidu
Lasti fékk þig suert
Svo þinn og þinna heidur
Þar med fengi skérdt:
Fyrir æru þína og þig
Vogar sinni og dryggir dád
Dygd hans einardlig.

27. Í honum einn þú hefur
Ástvin trúfastann:
Góð hans hjarta gefur
Gledi samvitskan,
Bjartast þadan blídu skin
Inni ljómar anda þinn
Ef ert hans tryggda vin.
28. Af illra girnda ódum
Yfir-rádum frí
Hann er; helgum glódum
Hreins vinskapar því
Önd hans vidqvæm opin stód;
Sælu' hans edla sætleik fann,
Sál hans ást er gód.
29. Sem sig sjálfann metur.
Sann-audmjúkur mig;
Einnig elskad getur
Eins og sjálfann sig;
Hans umgengni mér eykur dug;
Fús hans trúi' eg fyrir mér
Fölskvalausum hug.
30. Fús hans trúrri fel eg
Forsjá konu og börn;
Til heilla helst mér tel eg
Hans rád dygda-gjörn;
Tryggd hans reingja minnst eg má!

Sem

Sem æ hefir Gud fyrir augum sér.
Ohvikull er sá.

IV.

Sá Kristni á medal óvina.

Lagid er: O fadir himneski' og eilífi Gud!

Sá hógværi Krists vinur, hann er pad einn
Heiptrækni stad hjá sem ecki fær neinn;
Mót' óbænum blessar; offoknara hann
Elskar, og blídur peim góds ann.

2. Sér líkur, hugprúdur hugsar med sér:
Hvad um? lát óvin minn skaprauna mér!
Hefndin er, segir Gud, hefndin er mín
Hverjum eg gjalda mun réttsyn.

3. Einhverr ef meingjerdum mógdadi hann,
Sem mannvinur sannur pó breytir vid hann;
Ef óvin sinn mat-purfa aumstaddann sjer
Ovin sinn metta pá skjótt fer.

4. Ef nakinn gánga hans óvinur má,
Og eymd hans hinn réttkristni féck sjeda pá:
Med huggædi tigna lét hann klæda strax,
Vid hinn, sem hann offókti til taks.

5. Mun

5. Mun sá, er kann þola hugraun og háð
Hugprýdis þó vera gæddur með dáð?
Er ecki hródugri hefndin sú mér
Ef hætti eg lífinu mót þér?

6. Ef eg um vansa og meingjørd við mig
Með sverdi blódugu sannfæri þig?
Já! skap mitt fyrir þig fallinn að sjá —
Finnst æfa vørgum það skap hjá!

7. Hátt qvedur skynsemin eyra mitt í:
Er lífið þitt, dári! gættú að því?
Berst, sigra, óvin þinn yfirstíg; hvað?
Ertú ecki mordingi við það?

8. Ertú ecki fjandmadur fødurlands sá
Er fólkverdir leitast við hefnd yfir ná?
Gjørandi uppreistir Guds fyrir sjón
Frá gledinni rækur og hans trón.

9. Þó, ef mín hønd ecki hefndi sín snør
Til háds verða nafn mitt, það verða mín kjør;
Því veroldin —— er meira veroldin þá
Enn volduga Guddómsins tign há.

10. Hinn sann-kristni', er hólmgaungu
synjadi þér,
Samt eigi hugblaudur þar fyrir er;
Ættjørd að forsvari, gladur hann gár,
Gédrackur blódugt í lífs fár.

11. Uggminni hvørr géck mót heli og vo,
Helg þegar skylda baud væri það svo,

Enn

Enn sá, sem trú hefir ørruggur þá:
Ódaudleiks sæla eg von á?

12. Skyld' honum, í Drottins ofbjóda hønd
Ógurleg þó séu vodanna grønd?
Nej! hinn, sem ótti Guds enginn var hjá
Við allt titra hlýtur, sem veikt strá.

V.

Sá Kristni í sínu húsi.

Lagid er: Eg er svo frór, eg er svo hýr.

Gack med þeim kristna heim, og hús-
Hag hans þér far ad kynna;
Kom med! og rek hans feril fús:
Til fagnadar er að vinna:
Tignadur bædi og ástsæll er;
Allt gledur hýr sig kringum kér;
Hans ýdn síqvik vel ad sig ber
Atvinnu sínum finna.

2. Þau faung hans ýdn sér dygg ad dró
Drýgir spørnun framsýnni,
Víf, honum maklegt víf er bjó
Við hann med elsku sinni,
Honum svo léttir þúnga þraut;
Þæg móti breidir ástar-skaut

Ynd-

Yndæla starfs svo umbun hlaut
Æ med vidqvæmni brýnni.

3. Sem gódur fadir farsæld fer
Fljótt barnanna' ad grundvalla;
Í peirra heill med unun sjer
Uppnýjast gyptu snjalla,
Er hann fyrr naut, hann nýtur þar
Nú gledi ferskrar; því sig bar,
Ungt á dygd laga lundar-far
Og lasta verja galla.

4. Haus barn uppvex med sóma og sid
Síns fødurs undir hendum;
Guds-ótti því á gæfu-mid
Gleggt stýrir; hollum bøndum
Vísdóms það leidist hjúft fram í;
Líf og heill smackar hann í því,
Ad verd'gann lim gaf vamma-frí
Veröld og upphæins-løndum.

5. Forsjáll, þó hreckja frí af slægd,
Fordast úlfbúd, vandlátur;
Hann straffar, en med ást og vægd;
Eins skipar, þó høglátur;
Ljós hans dagfars Guds løgmál er:
Lík húsbóndanum kjósa sér
Hnoss sama dygdug hjúin hér.
Húss-stjórn svo annast kátur

6. Við undir-mann, sem er hans þjón,
Æ saungjarn rétt kann breyta;
Fús honum greidir forþént laun
Forakti síst vill beita;
Þess Guds, veit sképna þjón er sinn
Það jafnt, sem stærsti høfdinginn,
Er leiddi hann því lífsins inn,
Að lucku hreppti neyta.

7. Guds vegna vís því virdir hann
Er veit líf hafa þegid
Að audgist dygd hér; en síðan
Eins og hann sæll burt-deyi
Sins þénara er Herra hann:
Hardræði síst þó leyfa kann
Sér við sképnu, sem Skaparinn ann,
Og skildt er rétt sinn egi.

8. Hann straffar afbrot, en þó hitt,
Afúst sem fyrigéfur,
Astar-géð lét hann sanna sitt;
Synduga' hans breytni kéfur.
Frá lasta heldur ljótri grein;
Línar hans þraut og heptir mein,
Hann um sjer gledi hans eblist hrein
Umbuna' hans dygd ei tefur.

VI.

Sá Kristni sem undirsáti.

Lagid er: sem vid Veldis-veg.

Hygg ad hvad trúfasta,
Hlýdni þér hann veitir,
Sem ert hans yfirmann!
Bjód þú: hann í hasti
Hlýdinn eptirbreytir,
Því skipad skyldt sér fann;
Sá Gud hann tignar, gaf þér veldis-sæti,
Greidt þad stydja metur hann, eptirlæti;
Þyngslum hyggjum meglar síst þó mæti;
Med sínn lífi ver þad, hvar sem gæti.

2. Vald ef vannst misbrúka,
Valdi þínu' hann eigi
Metnugur móti brýtst;
Grátbæn med audmjúka
Makt þinni sig hneigir
Tign þinni tradkar síst
Skipa þú honum hvad þú vilt og kanna!
Hitt þó varast skipa', er Guds ord banna;
Því Guds þá bodum meir hlýdnast en manna
Og mótris ógn heims allra höfdingjanna.

VII.

Sá Kristni í selskap.

Lagid er: Ad yrka gott med æru.

Meinar þú muni reynast
Mannfælinn, einrænn, feiminn þá
Hinn kristni, og ei videinast
Adra menn, heldur fordast þá?
Nei! víst þá,
Med væru gédi
Minn vin! hann má
Smacka gledi
Og sælu hjá
Er selskapurinn lédi.

2. Af umgengni ann'ra nýtur
Yndis samvitsku gódri med,
Happ sitt það helst álítur
Ad hlaut manns edli svo það gat skéd;
Skaparinn hann
Ei skóp til qvalar;
Þú skalt fá sann:
Til gledi hann fála!
Ad hoskur kann.
Hæverskt gaman ala.

3. Hann brosir hýr og kátur
Vid hóflega druckinn skála-straum;
Hljódfæra lipur-látann

Lisnar

Lifnar og kjætist vidur glaum;
Þín áſynd fró
Og augad hýra
Ønd hans bjó
Kjæti ſkíra;
Med yndi' og ró
Eykur hann ſkémtun dýra.
4. Þetta er sú þøck, hann ynna
Fyrir þáda velgjørd Gudi kann,
Ad gjøf hans glødu ſinni,
Gat ſmackad, neyta' í hófi vann;
Í dag ſitt géd
Hýrgar, hreſſir
Svo huganum léd
Svølun þeſſi
Ferſku med
Fjøri' hann ebli og bleſſi.
5. A morgun endurnærdur
Eins kriſtinndóms ſem kallanar
Skyldur med hjarta hrærdu
Af Herrans nád, því meir áſtundar;
Ønd hans fró
Um yndis daga.
Ætíd þó
Man til laga,
Sem yfir bjó
Og eptir ſkal ſér haga.

6. Gédjaſt þér annad eigi,
En óda mælgi verulaus;
Ef markklauſt þér túngu teigir
Tómt, uppbláſid fordildar-raus;
Ef háttur þinn
Ecki er annad,
Enn ódaum ſinn
Hródur banna,
Svo ordſnillinn
Þá æ hefir millum tanna.

7. Ef hræſnis hól og ſinjadur,
Hof-frakt, dans, óhóf, tabl og ſpil,
Er þad þinn andi gladur
Ørvadiſt vid málreitni til:
Ofús þá
Flock þinn fyllir
Forſjáll, má
Sig hafa' í ſtilli,
Ad ſíſt þér hiá
Sínu tómi ſpilli.

8. Helſt til þeſs ofvís er hann,
Ad sinn' ei betur verji tid;
Þó ef þér þykir vera
Þeſs eins umgengni nett og þýd,
Sem engann taum
Á ſér hefur,
Í ærum glaum

Sig

Sig lysta kéfur
Og fylgir straum;
Sem fiblskur sollur krefur
9. Ef dára-dryckju svæla,
Drepandi mannvit allt og ráð,
Ef fúlust kéfknis kjæla
Og kitlandi blygdunarlaust hád,
Horfa lýtst
Pér hellst til prifa:
Í hóp þiun síst
Þann Kristna skrifa!
Eg qved það víst
Hann kann ei svo ad lifa.

VIII.

Sá Kristni fri fyrir eptirkøstum ólagfærdra tilhneiginga.

Lagid er: Margt er manna bølid.

Hve rótt í hyggju ranni
Réttkristnum er manni,
Þegar eitrud etur sorg
Hjartad hins ókristna?
Med hreckjum audnu slisna
Eltir ei, þó morg

Þraut hans sé;
Með þolgiæde
Við litla muni
Anægdur unir;
Allsvani hinn þá visnar.
2. Með hraklegu hræsnis sladri
Hann ecki né smjadri
Høfdíngja hylli nær.
Gædínga mútum gylla,
Né gullegum fjøtrum hylla;
Af sér ei fengid fær;
Hann lætur sér
Þau lynda kjør
Sem hlaut með svita.
Og ver með viti,
En varast sér hærra að tilla.
3. Hefd og háa titla
Hyggju' er þína kitla
Þyrstur er ecki í;
Sem þýngri þrældóm valda
Þér, og høl heimgjalda
Margt, sem frá er frí;
Embættisins
Er sómi sins;
Skyldu lundtrúr
Skipada stundar
Skømm qvelda þarf aldrei.

4. Ofdrambs okid stránga
Sem undir stoltir gánga
Fylltir qvída og qvøl,
Fikn sú fé-púka qvelur
Svo frá sér sjálfum stelur
Ad metti og gefi møl;
Sú pisl sem ær
Í umbun fær
Mót óhófi
Hvomurinn grófu
Sem heill sína maganum selur.

5. Pad bann af heim sér bakar
Peim biturt hjarta skakar
Heipt og haturs þrá;
Sú Qvøl, sem grálynd gétur
Grimmt þá hjarta etur
Sitt egid sfund flá;
Eitur- banvænt
Sem ódt féck rænt
Lífs vor-blómi
Losta vominn
Lángt fyrir aldurs vetur.

6. Pad hád, sem hegnir rúinn,
Þá heill er øll burtflúin,
Svallar á sultar før;
Pad hatur, er hvatvís lída
Hlaut lastmunnur sídast

Í hefnd fyrir illorð sér;
Þetta allt:
Og þúsundfaldt
Böl og þrá,
Sem hina hrjáir
Er hreckja ígjöld sviða:
7. Þessa, þú rétt-kristni
Þeckir enga slisni,
Sem elskar dygð og dáð;
Ótal eymdum sviptur
Anda glöðum lyptir
Til Guds hvers rækir ráð:
Áverti nú
Hvör þegar þú
Ódlast sæta' í
Eptirlæti
Umbun dygda gyptur.

IX.

Sá Kristni í raununum.

Lagið er: Eg veit, eina brúði stína.

Hvað þá! hrjáir þann kristna' ei mæda?
Já! lát hann þjást í þraut.
Því sjá! þrek og stærð huggæda
Hans á hriggdar braut

Hellst

Hellst má; því magns og orku naut
Af ordi Guds, þá eymdum
Undir stynja hlaut.

2. Elds-bál hans eign og góts uppetur,
Sád hans haglid slær.
Hans sál hvørnveg annars gétur
Enn þakad þetta nær?
Súr skál! er súpa dapur fær;
En rád Guds forsjár fagurt
Fridandi huggun hjær.

3. Sem her sá ókristni ædir
Ørvæntingu med:
Í kyrd fer hinn kristni fram og rædir:
Gud þad gefa réd;
Hans er þad heimta, er mér fèck léd
Hann tók aptur; æra
Æ sé honum tjed!

4. Púngbær þjáir hann armóds byrdi,
Þraut er líf hans ein;
Gédvær þó gráta snaudur yrdi
Volædis vinnur mein:
Honum fær hugsvølun su grein:
Sá gras svo skrautlegu skrýdir
Skrúdi, heyrir þitt qvein.

5. Hann sá hjørt ad vatnslynd teymir,
Í haganum beitir saud;
Umsjá únga hrafns ei gleymir

Med bjørg er qvaka um braud;
Mun þá manna hann sídur naud
Annast? nej! mig annast
Sem er hans sképna snaud.

6. A hann ótraud von skal setja
Min vnd; þolgædi er mín
Skyldan; skympi ef lastmenn etja,
Þad skapinu eykur pín:
Þó kann qvøl þá umbum fín
Af sælu í samvitskunni
Sikra, og bregda í vín.

7. Ef sá, hvørn ól hann hjarta gódur,
Qvinur rænt hann fé:
Hann þá hugsar þolinmódur
Þad hærsta vegsemd sé,
Ef má mæta órétte,
Fyrir þad gott hann gjørdi
Guds fyrir anglite.

8. Hann sat hlýtur í láti sinna,
Svo hverfur gledin frá;
Vætir brár, en veit þó huggun finna,
Vist mun eg þá sjá
I dyrd klár, kémur senn timinn sá,
Ad fara eg fæ til þeirra
Og fridarins hofnum ná.

9. Olmist óvinir, svo hrædi
Frá trú þelgri hann:

Land-

Landvist, lífid og heims øll gædi
Ljúfur missa kann;
Dyggur víst Drottinn játar þann,
Er hann endurkeypti
Og ærid til þess vann.
10. Og þá þýngstum sløgum mætir
Þjádur af Drottins hønd:
Hann brá hjarta prúdur vætir,
Og hrópar lífs vid grønd:
Herra! já! þó heljar gista bønd,
Mig viljir láta, vonar
Víst á þig min ønd.

X.

Sá Kristni deyjandi.

Lagid er: Anda þinn Gud mjer gef þú vísi.

Í krossi fær svo sigursæll
Hinn sannkristni ró í naudum;
Þó, hvad veglegur! hve yndæll!
Hins kristna ertú daudi!
Lífs enda lidur ad,
Læknarinn dapur qvad:
Kunst mína eg kynni snauda.
2. Hann heyrir þad, nýtt fjør þó fær,
Fadmar hans hønd þacklátur,

Almáttugi! svo er þá nær
Mín eilíf heill. Burt grátur!
Þú hrópar! hér eg er!
Herra Gud! dýrd sé þér!
Halelújah! qved eg kátur.

3. Þér, minn Fadir! sem þína hönd
Þýdt jafnan yfir mig breiddir,
Drottinn! sem allt í daudans bönd
Mig dásamlega handleiddir;
Hve opt hjálpræði þitt
Hjartad afrækti mitt!
Hjá skipadri skyldu sneiddi!

4. En þú, heilagi! ei gleckst þó
Í dóm vid mig, syndara!
Þackar-saung önd mín þér sem bjó
Þigg minna deyjandi vara!
Óverdugur eg er
Elsku, sem tjádir mér
Og vægdar, sem vann mig spara.

5. Minni' er eg, Drottinn! miskun þín
Minni þinni trúfesti,
Allt til þessa, sem yfir mér skín
Og önd mína jafnan hresti;
Öllum med upphéims her
Önd mín fyrir þér
Krýpur bljúg, fadir besti!

6. Þér, heimsins gjørvalls hjálpráð best!
Af hjarta lýt eg gladur!
Uppfyll það traust, sem á þér fest
Eg hef, tryggdreyndi fadir!
Að í dýrð andi minn
Eilífri, ljómann þinn
Fái' að sjá forklæradur.

7. Þú ert, Guð! náð og ást einskjær
Án afláts það æ stendur;
Eilíft hjálpráð mín endin fær;
Eg fel þér hana' í hendur!
Í allra helgra hyrð
Himneskri skrýddur dýrð
Skal eg þig skoða' án enda.

8. Ódaudlegur og englum jafn
Eg mun þig sjá lifandi;
Og þú, vin besti! er vinar nafn
Verdugt hrós ber, og standa
Enn vilt mér hjá við hel,
Haf þøck, og far nu vel!
Hann segir svo — og andast.

XI.

Sá Kristni hinn elskuverdasti.

Lagid er: Hvørr ser fast heldur.

Í minn ef skartar
Á þeim rétt-kristna sú: Ef

Ef hans er svo hjarta
Og helg skylda talin nú:
Hvi þér þá lítst að lasta hann,
Dvin hans argi!
:,: Að engu sakadann :,:?

2. Finust þér fásinna
Frí-girnda æði við,
Gédfrómur finnast,
Fast rækja dygða sið;
Guðhræddur, réttsinn, tamur trygð,
Og höfsemi halda
:,: Hina lán-mestu dygð. :,:?

3. Gladt sig að géta
Gjörða við skyldu sín;
Fram kátur feta
Feril lífs utan pín;
Heilsu, metorð, ró hagsælder
Allt vita' að virða
:,: Með varúð, sem hverju ber :,:

4. Hvorr skal það hljóta
Happ að þinn vinur sé?
Ef þess ei njóta.
Á þessi sann-kristne?
Hvört hann, sem trúir hverki að sé
Neinn Guð, né himin
:,: Neinn í eilífdinne? :,:

5. Hvort ills sá enga
Eda góds þeckir grein?
Fýsn þá illsenga
Fyllir þó sé í mein
Heill, æru, nádum, hagsældum
Þín badi' og þinna?
:,: Þar eckért skeytir um. :,:

6. Sá allt lét sæma
Sér lyst er ód hans baud;
Frá þér ad flæma
Frú, jafnvel sæmd og aud
Albúinn sál í svika pín
Svælir þíns sonar
:,: Svívirdir dóttur þín. :,:

XII.

Guddómlegur óbrygdanlegleiki trúar þess Kristna.

Lagid er: Minn andi! kom og flýjum fljótt.

Enn segir þú, hvort marga mun
Þvílíka kristna þó ad finna,
Þitt sem lofqvædi frá nam inna?
Satt er þad, tala þeirra' er þunn:
Hvad vilt med klegun þó þig þjá?
Þess í stad qveins, er vill þig særa

Ad þeirra tala er svo fá,
Adhjálpast þeirra tölu' ad stæra.
2. Nei! segir þú; en mannvit mitt
Bjartar' er ljós, því fylg' eg feginn
Fylg því ad eins; það engannveginn
Sannleiksfúst bleckir brjóstid þitt.
Bid það med varúd benda þér
Braut á sannleiks er viltú finna;
Hleypidómur þó þegi þver!
Þagga blindt ædi girnda þinna.
3. Heyr svo hvad mælist mánnviti:
Það mun skjallega þér það játa
Það Ritníngin sé yfirmáta
Veglegri', enn manna verk hún sé;
Afklæd þig eginn hroka-ham
Í hennar afgrunn þér dyrfst ad kasta;
Rausaka allt; hvört nockurr nam
Neitt rit, óprófad vilja lasta?
4. Hvad er madurinn? hana spyr:
Hvad á hann hér í heim ad gjøra?
Hún ansar: almættis hans vera
Verk, sem það ástrikt vidheldur.
Ódaudlegur hans andi er
Sem á med dygdum sig ad laga
Í þrauta-heimi þessum hér
Þrotlausra hins til sælu haga.

5. Gefur nú svar svo guddómlegt
Mannvitið þó það fari að frétta
Hinn fróði, sem þér orðið þetta,
Er þinn skilningur fyrrist frekt?
Frétt mannvit, hversu megi ské:
Með því Gud öllum heimi ræður,
Opt að dygð grátin andvarpe,
Opt hrósi sigri lestur skjædur?

6. Spyr mannvit: það mun þegja við;
Frétt kristinndóminn, sá kann svara:
Senn mun í heimi fullkomnara
Utskipta straffi, og umbun Gud;
Drambvís þú Ritníng hædir, hlær,
Hana daufingja mærdir kallar;
Þó lát Sócrata komast nær
Að kénna um Gud og dygdir snjallar.

7. Vinnst nockrum þeirra vissu með
Svo störri, ljós og líf að tala
Lifkroptugt fagurt eins hugsvala,
Eins og postula einhvorr réð?
Ódlingur greppa godin sín
Með gofgunar brag þó Hómer stæri:
Hvort er Zevs hans? sá Gud er mín
Sist vildi kjósa önd, eg væri.

8. Til þess helst mikið met eg mig
Að mér hans vinur ósk eg heiti,
Já! ecki hann sjálfur mærð þó skreyti

Fag-

Fagurt hann skálda skartsamlig:
Hvad alvoldugann hátignar
Harpa Davíds Gud lofsyngjandi!
Hví hafa aldrei Hómerar
Hátigu lyst sømu, brag þó vandi?

9. Hégiljum blindud heidin þjód
Sem Gud hmist qvikindi' ákallar.
Eda krýpur tofrud blómi vallar;
Allt svo sem hneigist hyggjan óð;
Gefid med hagleik simum fyrst
Fær hún tré-drumbnum haus og lidu;
Hné svo fyrir þeim hún med lyst
Hafdi sjálf tymbrad Gudi nidur.

10. Glæpina jafnvel Gudum ad
Gjørir, er vann med qvøl og qvída
Klock med blódugu offri sídan
Um forsvar þá og fylgi bad;
Hvar fyrir vannst ei hinum þó
Sem betri Gud og betri sidu
Elskud', og spektar æfing dró
Ad sér, þeir viltum kjæm' ad lidi.

11. Því vannst þeim ei ad þrifa þjód
Fyrst Gud' og dygdum dyggvir þóttust
Dárada fram úr lasta nóttu.
Og blótvillu, sem blind fram óð?
Hvarfyrir skipast heimur vid
Þá hrópa Júdar orkusmáir?

Þeir

Þeir tala': ord þeirra færir frid!
Frid, dygd og speki þad útsáir.
12. Ydrist, segja þeir, heyrid hér
Bodord þad eitt Gud býdur ydur!
Blómstrandi ordsnyld ei þá stydur;
Af lærdum frædum ørsnauder
Postular rísi' upp, prédika,
Prýddir Guds ótta hernad boda
Grádugu ædi girndanna
Gjørast ad kristnum blótmenn Goda.
13. Mannleg þeim orka móti rís;
Spekíngur ordid spottar blindur;
Spottudum, píndum burtu hryndir
Frá sér lærara, er fræda' hann kýs;
Hann umber gladur heiptugt hád
Af hreckvísum þó fjendum mæti;
Menn bølva', hann blessar, bidur um nád;
Bløskrar ei hótyrdum þó sæti.
14. Þjódum þann bodskap ber hann frór,
Hugrackur fyrir Herra-støndum
Hann talar einardlega í bøndum
Ordsins um Guds Son undrin stór;
Og sjá hans frædi sigri nær:
Hofstállar þegar hrynja snaudir
Forgefins stod og styrk þeim ljær
Stridsher óvígur makt og audur.

15. Til

15. Til einkis vopnast armur þver,
Hreckja, svikræda, hleypidóma
Hørgum til forsvars, mót þeim fróma;
Heidínginn kristnast, heill hann sér!
Hann trúir; sitt hjarta temur hardt
Temur ofriki girnda sinna;
Og synda prælar yfrid snart
Afrekast Gudi þjónkun vinna.

16. Þeim yfir høfud þrumar reid
Þúng af forakti, hádi, spotti:
Afneita skulud ydrum Drottni!
Onei! vor Drottinn einn er Gud.
Menn ólmast; það vinnur ecki par
Umber sá kristni þrautir sárar
Hug-gladur í bøduls høndum var
Og harmqvælingum daudans fára.

17. Sigurinn Jesú frædi fær:
Hafi Gud henni' ei hlift í voda
Nè háleitum gjørt undrum stoda
Med styrk og anda' ei stadid nær;
Víst máttú þetta ad hún í heim
Hlaut vidtøkur og rótum nádi,
Undur stærst kalla' af undrum þeim
Øllum sem vottast sén á ládi.

XIII.

Niðurlagið.

Lagið er: Þý eg sveita-sóknum í.

Morg þú eygir efamál:
En þó! sjer-þú ei birti, sem burt má þeim
snúa?
Ef viss rok þín sjed fær sál
Svo er skylda þín bljúgur að trúa:
Sannleik hjarta hatar þitt:
Heilinn fánýt því kyndugur spursmál
uppspinnur,
Þú fellst á vafa hvar sem hitt
Hann fær, burthryndir ecki þó kynnir.
Þrófa trúna, þenktú þó
Hvað þú ert, að þín hyggja er sljó!
Að er þín skilníng afmerkud,
Oendanlegur himnanna Gud;
Fylg því skipar trúr, þín trú!
Tvillaust raun þá gefst þér sú
Að himneskt edli' hún hefir víst
Hyggju jarðlegrar draumur er síst.

Vidbætir
eptir sama.

1. Guds almætti og forsjón.

Lagid er: Upp, uppstatt í nafni Jesu!

Gud er minn Psálmur, sýng eg frór;
Sá er kraptarins Gud, einn Herra hár;
Hans heiti er Drottinn; hans verk stór
Himna gjørvallra um vidd hans veldi gár;
Alvaldur vill: veraldir strax í stad
Til verda, fyllast fjøri, sem hann qvad.

2. Hann býdur, aptur hverfa þá
Himnar vid stroffun hans sitt Eckert í;
Ljós er hans skrúdi; skírt kann sjá
Sképnuna'; hid besta veit æ velja því;
Hann stjórnar Gud; stóls hans er hátign bygd
Røksamri med réttvísi og saunleiks trygd.

3. Fullrikur einn auds-gnóttum af
Øpverranlegum; Gud án upphafs einn;
Gud um eilífdir; — grunnlaust haf
Gæda, farsæld dar, lífs, án enda neinn
Alvaldi Gud alheims, hvørr finnst per jafn?
Hvørr líkist vid, dýrd þína og dásamt nafn.

4. Um himna fold og haf hvad er
Og hefir verid, allt, Gud! þeckir þú;
Gud! þinna visdóms verka her
Frá eilífd opinskár þér er og nú;
Mér ertú nær, mig vefur umsjá þín
Þú verkad fær, hvíld ad óhult sé mín.

5. Guds forsjá veldur furdanlig
Því hvad fyrr edur sídar framqvæmt fæ;
Hann reynir, þeckir þig og mig;
Þú situr eda gár; nær er hann æ;
Hvort ytst hafs á, eda skaut himins flýr,
Hann er þér hjá, hvervetna krapta skír.

6. Grátbeidni mína gloggt hann sjer,
Sálar leyndasta rád, þeckir og þel;
Hann veit hvad opt mér verdur á;
Veit lika af hans nád hvad vinnst mér vel;
Og skundar þá ad styrkja mig í nád;
Öll honum hjá er mín velferd og rád.

7. Hann vo allt út med vissum skamt
Hvad vildi hann skipta mér, og skrádi þar
Á sína bók, hve fengi eg framt
Fjørs notid, þá eg enn nú eckért var;
Eckért er mitt, alls eckért, Drottinn minn!
Allt er þad þitt, í og hjá mér, sem finn.

8. Jafnan skal nafns þíns, Drottinn! dýrd
Dádsemda þinna hrós í munni mín;

Hvørr

Hvørr má þín undur út fá sírd;
Ordu og fegurd þá þeim skjært á skín
Serhvørt eitt ar, sem þá til verda létst
Sins úthrópar Skapara' almætti mest.
9. Spegill er þinnar speki skjær
Hvørt minnsta hálmstrá eitt; þú lopt og lá!
Þér hædir, dalir, grund sem grær!
Guds hrós þér leikid ljód lystug og há;
Þín vekvar lind landid æ ferst og ný;
Fædir mannkind grashaga grænum í.
10. Korns og víns nægtir, nótt og dag
Náqvæmri þyggjum vér af þinni hønd;
Skyldi' ei sú huggun hjartalag
Herra! fridstilla mitt vid efnin vønd;
Þín hønd ad míns heill er, Gud! lífs og hlíf
Fyrst vilja án þíns, ferst einkis titlings líf.
11. Ef Gud mitt athvarf er og skjól,
Ef Gud Frelsari og hlíf vill verda minn:
Lífs þó umbiltist hættlegt hjól,
Hvørki um jørd hyrdi eg þar, né himininn;
Eg hælist þá, hans í trausti' um vid hel
Ein hans forsjá, allt gjørir til mín vel.

II. Sífeld endurminning daudans.

Lagid er: Jesús sem ad oss frelsadi.

Hvad qvídir stúrinn hag þíns lífs?
Hugfró þín sønn og skylda

Er

Er gædvær líf þitt gefa án kífs
Guds í fødur-hønd milda;
Lífs happ med þeckum þyggja mátt
Þad elska og hygginn nota:
Med jafnlyndri gédfpekt af fram átt
Æfi þó fjá til þrota.

2. Hrella og fkélfa hel þig má
Hvergi, en upp þig veki;
Æ fkal þér hel fyrir augum ftá
Æðftrar fvo geymir fpeki;
Deyds þánkinn lífins deyfi lyft
Til dygdar þó aldrei letji;
En fkyldu ad trúr þú adhyllift
Ætíd þig ftyrki og hvetji!

3. Í þinni fkyldu' ef þreytaft fer,
Þá lát þig daudann fræda
Hvorfu fkammvinn þín æfi er,
Æfinnar fvipul mæda;
Skyld' eg því góda fkjóta' á dvol?
Skyldu afrækja blindur?
Nej! til góds er lífs-tíd mér føl
Tæp mjøg, flýgur í fkyndi.

4. Penk til grafar, ef girndin íll.
Þig gynna' af dygda-vegi
Heims eda gliftd villa vill
Verft þar med fvo hún deyi
Kann eg ei, feig þú, deyja í dag?

Dapurt hel fjørid kremja?
Heims þó áynni' eg ædstann hag
Svo illt síst mætti' eg fremja.

5. Penk um gæf, þá þér vex í vil
Vegsemd, hrós, frægd og audur;
Hóflausrar svo ei hneigist til
Heims elsku andinn snaudur;
Penk hvad hégómlegt heims er prjál,
Heims svo þó burtu slitist
Ágæti frá þér allt, þín sál
Ofmjøg í sorgum bitist.

6. Penk um grøfina á gledistund; *)
Góð, saklaus er þín kjæti,
Ef hún þánkann um andláts blund
Utstadid fullvel gæti;
Segdú, svo gledi sykrist þín:
Sælu hve stórrar njóta
Á síðan mun þar endir mín,
Hvar endalaust líf skal hljóta?

7. Penk um daudann, ef þig þad brast
Þeir ríku er stundum laungum;
Er eg hér, segdú, alleinast'
Auds til ad safna faungum?

Hed-

*) Innihald af þessu versi finnst med ødrum ordum framfært í Sumargjøf handa Børnum 1795. bls. 169-70.

Hédan í Drottni ef deyja má,
Dávænn og flecklaus arfur,
Himinsins audlegd er mín þá;
O! hvad eg var mér þarfur!

8. Penk um daudann, ef þraut þig slær
Þraut, segdú, Herrans barna
Timanleg er — í trú léttbær
Traust þad skal mögli varna;
Nú líd eg: daudinn þúnga þeim
Þó snart burt öllum léttir;
Snart mig til lífsins leidir heim;
Loks hnossid ad mér réttir.

9. Penk um daudann, þá dára her
Dygd og trú frekur hædir.
Og last'ra' óhegndra hroki þver
Hug þinn sárlega mædir;
Dramblátra' umlídur Drottinn hád
Drottinn þó loksins kémur;
Hans í grunn, penktú, hefndin brád
Hast þá snart nidurlemur.

10. Um daudann þenk á ógnatíd,
Örvar Guds þá þig stínga;
Þú hrópar; en hann undir hríd
Ei svarar þér freistinga;
O! mun Gud, segdú um eilífd mig

Æ

Æ hata? — náð þreyjandi
Mér blíðt hans andlit sýnir sig;
Síst bregðst hann mér deyjandi.

11. Ástunda svo við atvik hvört
Opt daudans mind lifandi
Innþryckja' í sál; hann ei fær gjört
Þig ofmjög þá qvíðandi;
Hel verður trygða-vinur þinn
Vís þá á sældar-dögum,
Mót freistni skjöldur, meinbótin
Mjúkust í rauna-högum.